

ZPROSTŘEDKOVÁNÍ UMĚNÍ 2

Vyučující:

Mgr. Olga Búčiová

Mgr. Magda Strouhalová

PROPOZICE

Rozdělení stejné jako v ZPU_1 (Strouhalová – Búciová);

Úkol/výstup : vytvořit návrh edukační facility/pomůcky

- v grafické podobě (soubor .pdf)
- v předmětné podobě (zdokumentovaná maketa, popis, návod)
- smíšená varianta

Libovolný výběr tématu (výstava, osobnost a dílo umělce, sloh/umělecký směr, architektura/památkový objekt, ojedinělé umělecké dílo (socha, obraz, instalace,...))

Březen – samostatná práce ve skupinách

25. 3. – finální prezentace výstupů všech skupin
(poslední týden výuky)

Skupinová prezentace je podmínkou k udělení zápočtu; nutné **zaslat práci vyučujícímu předem**

Zprostředkování umění a výstav veřejnosti:

- společenské akce (eventy), doprovodné programy (komentované prohlídky, přednášky, workshopy, výtvarné dílny,..)
- vzdělávací programy (školní skupiny, družiny, volnočasové kroužky,..)
- **samoobslužné interaktivní prostředky**
(digitální průvodce výstavou , tištěné nebo namluvené materiály, muzejní kufříky/batůžky, atd.)

Zrychlení, zkratkovitost, zjednodušení

X

Hravost, rozšířený kontext

- asociace a příměry
- podněty k přemýšlení
- úkoly k tvůrčí reflexi díla

Náměty

- sbírky/dílo konkrétního muzea
- výrazový prostředek nebo námět
- doba, výtvarný směr, hnutí, osobnost/život umělce

Předpoklady

- zajímavé výtvarné/grafické zpracování (vazba, obrazové přílohy)
- čtivý text obsahující dostatek faktických údajů
- jednoduše vysvětlit principy (díla, období, stylu, směru,..)
- vybrat zásadní díla, zasadit do kontextu doby a jiných děl, souvislosti a významy (i skryté)
- prostor pro vlastní úvahy
- připojeny návrhy na vlastní tvorbu a postup práce

Pracovní listy – nejjednodušší forma, tištěný průvodce výstavou, doplněk ke komentovaným prohlídkám a edukačním pořadům, založeno na výstavě (otázky, kvízy, tajenky,..)

Forma - A4, leporelo, plakát, popř. sešit, blok,..

Tvořivé listy – méně textu, více prostoru pro představivost nebo tvůrčí aktivitu (skládání, stříhání,..)

„Aktivní knížka“ (Alice Stuchlíková) - inspirativní, široké a různorodé pole informací obrazového i textového charakteru; nejen naučný charakter, vybízejí také k přemýšlení, k různým druhům tvorby

Dětské katalogy (l'Art en Jeu, Jak se dělá galerie,..)

Komplexní sada doprovodných materiálů

Lenka Mrázová: Tvorba pracovních listů. Metodický materiál (MZM Brno 2013)

Funkce:

- *orientace a koordinace po výstavě, práce s výstavou, nové pohledy a spojení*
- *poznávání a utřídění získaných informací*
- *ukazovat možnou cestu, jak nahlížet na exponáty*
- *prostor pro vlastní záznamy, úvahy a poznámky*
- *podněty a úkoly cíleně přitahují pozornost k dílům samotným*
- *usnadňuje vstřebání a zapamatování informací*
- *rozvíjení osobního zájmu o téma, motivace*

Lenka Mrázová: Tvorba pracovních listů. Metodický materiál (MZM Brno 2013)

Způsob využití

- *před vlastní návštěvou muzea; jako motivace*
- *pro aktivity v muzeu*
- *k další práci po skončení návštěvy muzea*

Pracovní listy pro práci s lektorem – rozšiřující materiál a pomůcka

Samoobslužné pracovní listy – vyšší nárok na metodickou stránku materiálu, nutné mezi úkoly zařadit instrukce a komentáře

PROCES TVORBY

(Lenka Mrázová: Tvorba pracovních listů. Metodický materiál, MZM Brno 2013)

1) *Důkladné zhodnocení výstavy/expozice po obsahové a prezentační stránce*

- *čemu se výstava věnuje?*
- *jaké jsou základní informace o tématu?*
- *co je výstavě nejdůležitější?*
- *co je nejvíce atraktivní?*
- *jakým způsobem téma přibližuje (příběh)?*

2) *Zaměřit se na prostor, kde je výstava instalována*

- *poloha, rozmístění, způsob instalace, počet exponátů*
- *ideální trasa prohlídky, kolizní místa pohybu, bezpečnost, odpočinek,...*
- *světelné podmínky vzhledem k pohybu po expozici, viditelnost (odlesky na skle, apod.)*

PROCES TVORBY

(Lenka Mrázová: Tvorba pracovních listů. Metodický materiál, MZM Brno 2013)

3) Vlastní pedagogické záměry

- *na co se chcete zaměřit, co se mají návštěvníci dozvědět*
- *kompatibilita s RVP*
- *tematické vazby a úhly pohledu (držet se tématu výstavy nebo „zabočit“)*
- *logika posloupnosti*

4) Cílová skupina

- *pro koho je téma vhodné?*
- *jaká jsou specifika této skupiny (rizikové faktory, omezení, preference a potřeby)*
- *odpovídající typologie (rozsah, vizuál, jazyk, struktura otázek, úkolů a informací)*

5) Zhodnotit průběh plánovaného programu

- *kde jsou hlavní momenty, kde mohou pracovní listy výklad podpořit?*
- *kdy mohou naopak rozptylovat*
- *se kterými exponáty pracovat*

PROCES TVORBY

(Lenka Mrázová: Tvorba pracovních listů. Metodický materiál, MZM Brno 2013)

6) *Vzdělávací cíle*

- *důvod použití, úloha pracovního listu (co má podpořit, ukázat?)*
- *návštěvníci znají... dovedou... vysvětlí...zhodnotí...*

7) *Časový rozvrh*

- *jak dlouho trvá program/prohlídka?*
- *kolik času bude věnováno vyplňování/práci s listem?*

8) *Podoba listů a vhodný obsah, struktura*

- *na které poznatky nebo díla se zaměřit?*
- *jaké rozšiřující informace použít?*
- *logika posloupnosti*
- *přehlednost (pozor na přehlčení obrázky a textem), vyváženost*
- *reflexe nejdůležitějších poznatků a prožitků, klíčové momenty*
- *rovnoměrně a promyšleně střídat druhy aktivit (intelektuální, citové, motorické, smyslové,..)*

- CO JE MUZEJNÍ KUFŘÍK?

Muzejní kufřík je formou názorné prezentace využívající logicky uspořádaný soubor předmětů, který je sestaven s konkrétním didaktickým záměrem a směřuje k přesně definovanému edukačnímu cíli v souladu se vzdělávací strategií muzea.

Muzejní kufřík je forma edukace, která je založena na metodě ukazování reálných předmětů (ostenze) a především na možnosti vzít je do ruky (metoda hands-on).

V součinnosti s kvalitně vystaveným edukačním programem tak umožňuje účastníkům dát si do souvislostí velké množství informací a pochopit je v logicky uspořádaném celku.

(Soňa Mertová: MUZEJNÍ KUFŘÍK, Metodické centrum muzejní pedagogiky)

Fenomén muzejního kufříku popisuje ve své knize **Galerijní animace a zprostředkování umění R. Horáček**:

„V muzeích jsou kufříky připraveny tematicky, např. obsah je vztažen k umělci, k technice, k budově muzea, k tématu výstavy, může obsahovat různý doprovodný materiál, jak teoretické katalogy, tak praktické pomůcky jako jsou nůžky, lepidlo, papíry, modelovací hmota apod. Kufříky se někdy i půjčují na krátkou dobu do škol, kde s nimi následně pracují výtvarní pedagogové.“

Obsah kufříku musí být přiměřený a vyvážený.

Každý vložený předmět musí mít svůj přesně formulovaný dílčí didaktický cíl tak, aby optimálně zapadal do celkové koncepce připravovaného edukačního programu.

Vlastní obsah kufříku budou tvořit originální předměty, kopie a repliky sbírkových předmětů, dále např. modely, doprovodné textové a obrazové materiály, literatura, laboratorní nástroje a přístroje (lupa, mikroskop, apod.).

Originální předměty mají hodnotu původnosti, ale pro prezentaci formou kufříku můžeme použít jen ty, které nejsou součástí evidovaných muzejních sbírek a jsou nahraditelné (například přírodniny).

Otázky k jednotlivým předmětům v kufříku:

- Jaký dílčí edukační cíl má tento předmět?
- Jak tento dílčí cíl zapadá do souhrnného cíle?
- Co všechno je možné skrze tento předmět ukázat, naučit, vysvětlit a zprostředkovat?
- Je přítomnost konkrétního předmětu v kufříku logická, nezastává stejnou funkci v souboru již jiný předmět?
- Je to předmět pro dané téma typický nebo výjimečný?

Příklady...

- Victoria and Albert Museum

www.vam.ac.uk/event/B89LnpVw/back-packs

- Natural History Museum z Oxfordu
- Britské muzeum v Londýně
- Centre Pompidou
- Mumok
- Národní muzeum - Dotkni se 20. století

(metodika **Otevři si dějiny**; soubor doporučených postupů a praktik v rámci projektového vyučování, jejím klíčovým prvkem je právě využívání Kufříků. K dispozici je pět interaktivních muzejních kufříků, z nichž každý se vztahuje k jedné ze zlomových epoch českých a československých dějin 20. století a obsahuje 10 předmětů charakteristických pro dané období včetně popisu a dalších metodických materiálů); www.dvacatestoleti.eu/muzejni-kufrik

- Držíme krok 2013

<http://muzeum3000.nm.cz/nejnovejsi/drzime-krok-s-narodnim-muzeem>